

ՔԱՐՈՁԽՈՍԱԿԱՆ

Տ. ՆԵՐՍԵՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՊՈԶԱՊԱԼՅԱՆԻ ՔԱՐՈՁԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ ԽԱՉՎԵՐԱՅԻ ՏՈՆԻՆ

Ս. ԷԶՄԻԱՇՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ՄԱՏՈՒՑՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(17 սեպտեմբերի 2006 թ.)

Սիրելի հավատացյալ ժողովուրդ, Հայաստանի անկախության 15-ամյակի և Հայրենիք-Սփյուռք համաժողովին մասնակցելու համար Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի հրավերով Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին են ժամանել Մեծի Տանն Կիլիկիո Հայրապետ Տ. Տ. Արամ Առաջին Կաթողիկոսը իր շքախմբով, ինչպես նաև Ս. Էջմիածնի տարբեր թեմերի առաջնորդ Սրբազան Հայրերը: Հանուն Վեհափառ Հայրապետի ողջունենք նրանց բոլորին:

«Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, ամէն»:

*«Փայտ կենաց, որ փոխանակ մահացու
պտղոյն զՔրիստոս պտղաբերեցեր»:*

(Շարական)

Ով կենաց փայտ, Սուրբ Խաչին ուղղված է խոսքը, փոխանակ մահ սփռելու՝ պտուղ տվեցիր, մեր Տեր Հիսուս Քրիստոս:

Սրբազան շարականագիրը այսպես խորիմաստ կերպով խաչափայտի պտուղ անվանում է Քրիստոսին, Ով Իր անմեղ արյունը թափեց Գողգոթայի բարձունքում հանուն մարդկության մեղքի, մարդկության անցյալի, ներկայի և գալիքի մեղքը խաչափայտի վրա սրբեց, մաքրեց նրանց և դարձրեց Աստուծո զրկեցիկներ: Հին աշխարհը խաչից սարսափում էր, վախենում էր, որովհետև խաչը մահվան գործիք էր Բյուզանդական, Հռոմեական և Պարսկական կայսրությանը բովանդակ տարածքում: Բոլոր մեղավորները սարսափում էին Խաչի նշանից: Հին աշխարհում, տեսեք, Ադամն ու Եվան ճաշակեցին բարի և չարի գիտության ծառի պտուղից և մեղքի մեջ ընկան, իսկ Նոյը տապանը կառուցեց փայտով և իր ընտանիքն ու կենդանական սերունդները ազատեց ոչնչացումից: Մովսեսը գավազանը բարձրացրեց Սինայի անապատի մեջ, երբ իր ժողովուրդը մեղանչական էր, և նրանց փրկեց մահվանից՝ այդ փայտի վրա պղնձյա օձի նշանը ցույց տալով: Նաև Մովսեսը Կարմիր ծովը ճեղքեց փայտի իր ցուպի հպումովը ծովի ալիքներին: Քրիստոսի խաչափայտով, սակայն, խաչը պատժի գործիքից դարձավ հաղթանակի նշան:

Խաչվերացի տունը կապված է պատմական հետևյալ իրողության հետ: 613 թվականին Պարսից Խոսրով թագավորը արշավեց Բյուզանդիո վրա: Բյուզանդիան չկարողանալով ծունկի բերել՝ նա արշավեց դեպի Երուսաղեմ, որն ավերելուց բացի Քրիստոսի խաչափայտը, որ մնացել էր մինչև այդ ժամանակները, գերեվարեց ու տարավ Տիգրին: Հերակլ կայսրը 15 տարի անց միայն կարողացավ գերեվարությունից ետ դարձնել խաչափայտը: Ինչպես վկայում է պատմությունը, ՄԺԺ Գնունի իշխանը իր զորաբանակով մասնակցեցավ Հերակլի արշավանքին դեպ Պարսկաստան, և խաչափայտը նաև Հայաստան աշխարհից անցուցին և մի բարձունքի վրա զետեղեցին, որպեսզի մեր ժողովուրդը այնտեղ երկրպագություն կատարե խաչափայտին:

Ի՞նչ է խաչափայտի խորհուրդը, սիրելի հավատացյալներ.

Մենք այսօր պաշտում ենք խաչը: Շատեր ասում են՝ խաչը խաչելության չարչարանքի նշան է և կարիք չկա պաշտելու: Սակայն Հայաստանյայց Եկեղեցին և Առաքելական մյուս բոլոր Եկեղեցիները խաչը պաշտում են, խաչը իրենց եկեղեցիների ճակտին գետեղում են, խաչը մենք կրում ենք մեր կրծքի վրա, խաչով սկսում ենք մեր առօրյան, խաչով մեր աչքերը ուղղում ենք հավիտենական կյանքի մեկնման պահին:

Խաչը այսպիսով դառնում է ոչ միայն մեղքի քավության միջոց, այլ նաև հաղթանակի: Սատանան սարսափում է խաչի նշանից, սատանան ամեն անգամ, որ մոտենում է որևէ հավատացյալի կամ անհատի, խաչի նշանով կարող եք վանել սատանայի գործությունը և գայթակղությունը ձեր միջից: Խաչը գործության նշան է մեզ համար, որովհետև խաչով մենք կարողացանք ապրիլ մեր ամբողջ պատմության ընթացքին: Խաչն է, որ Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի տեսիլքում Հիսուս երկնքից իջեցրեց այս սուրբ վայրը: Խաչով է, որ մեր ժողովուրդը մկրտվեցավ, հաղորդվեցավ և արժանի դարձավ փրկության: Խաչով է, որ կնքվում ենք մկրտության ավագանի մեջ, խաչով է, որ հաղորդվում ենք մեր Սուրբ Սեղանների հաղորդությամբ Քրիստոսի արյամբ և մարմինով: Խաչով է, որ մեր աչքերը փակում ենք դեպի հավիտենական կյանք:

Ի՞նչ է խաչի խորհուրդը. երկնքից ուղղահայաց իջած Աստծո շնորհքը և մարդկության ամբողջ պատմության ընթացքին փնտրտուքը գտնելու համար Աստուծո խորհուրդը մեր կյանքի ընթացքին: Հորիզոնական և ուղղահայաց երկու գծերու հատման կետը կազմում է ահավասիկ խաչի խորհուրդը, և այդ խորհուրդն է, որ մեզ կյանք է պարգևում և այդ խորհուրդի իրագործման միջոցով է, որ հայ ժողովուրդը կարողացավ իր բազմադարյան պատմության ընթացքին բոլոր տեսակի դժվարությունները հաղթահարել և այսօրվա ազատ և անկախ Հայաստանին հասնել: Հատկապես խաչի խորհուրդն է, որ առանց արյան հեղումի հեղաբեկեց մեր կյանքը, խորհրդային իշխանությունը փլուզեց, և կարողացանք այդ խաչի խորհուրդով ազատությունը, անկախությունը վերահաստատել Հայաստան աշխարհի:

Մենք այսօր շատ ուրախ ենք, որ Հայաստանի անկախության 15-ամյակի առիթով այստեղ՝ Մայր Աթոռ Վեհափառ Հայրապետի հրավերով եկել է Մեծի Տանն Կիլիկիո Արամ Առաջին Կաթողիկոսը: Տեսեք երկնքեն իջնող շողը: Երկու Հայրապետությունները այսօր Խաչվերացի տոնի առիթով խաչի նշանն են կազմում՝ հաշտության սիրո գործակցությամբ և իրար նեցուկ կանգնելով:

Սիրելի հավատացյալներ, թող ազատագրված խաչը ազատագրության նշան լինի նաև բոլորիս, որ մեր կյանքի օրերը բարվոք դառնան, երջանիկ դառնան, մեր Հայրենիքը երկար-երկար տարիներ ապրի խաղաղության, ազատության շունչի տակ: Թող մեր Եկեղեցին միասնական լինի, և երկու Հայրապետները ձեռք ձեռքի տված, մեր բոլոր միաբանները ձեռք ձեռքի տված կարողանան իրագործել իրենց բոլոր ծրագրերը ի շինություն և ի պայծառություն հայ ժողովրդի, Հայաստան աշխարհի և Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու: Ամեն: